בחדר המדרגות

של בית ליד הכנסת קיימו חברי המישלחת של הפה־גנה מסיבת־עתונאים מאולתרת עם כתבי־הכנסת של היומונים, אחרי שגורשו בגסות מן הרחוב, בסענה של „התקהלות בלתי־חוקית". בעת המסיבה שמרו שוטרים על הכניסה, לא הניחו לאיש לגשת למקום. אולם הם לא יכלו להפריע לפגישה, שנערכה בתחומי הבית, שהוא בחזקת תחום הפרט, לפי החוק הישראלי.

(המשך מעמוד 7)

אנשי ציבור ורוח. מרשימה זו מחקה כל שם שאינו נוח למפ"ם מבחינה מפלגתית, דבר שגרם לעיוות מגוחך. מתחת לרשימה חתמה את שמה — „החטיבה הצעירה של מפ"ם" — כאילו חתמו החותמים על גילוי־דעת מפלגתי.

לולא פלגנות מביש זו, יכלה מפ"ם — העשירה בכסף, במגגנון ובאנשים — לתרום תרומה חשובה מאד למאורעות השבוע. תחת זאת בלטה, בעיקר, בהעדרה משדה־הקרב.

★ ★ ★

היעד השלישי: האחווה

דיעד השלישי הוא, אולי, החשוב ביותר בטוח הארוך, לטובת המדינה, בסחונה ועתידה. יעד זה הוא יציקת דפוסים של אחווה, תוך כדי מאבק משותף נגד ההפלייה.

החעד היהודי־ערבי הוא גוף דו־לאומי אמיתי. עיברים וערבים פועלים בו בצוותא, תוך טישטוש הגבול הלאומי שביניהם. אחווה זו חדרה לכל שלבי הפעולה, דבקה בכל הגופים הקשורים בחועד, ולכל הפעולות שנערכו בחסותו. עיברים וערבים למדו לחשוב ביחד, לדון ביחד, להופיע ביחד, לצעוד ביחד. סמל האיקס הלהיב השבוע במידה שוחה, עברים וערבים, הפך לסמל משותף ומאחד.

ההפגנה של החעד היתה עדות חיה לכך. זה בצד זה צעדו עיברים וערבים, כשהם עונדים את אותו הסמל, כשהם נושאים בידיהם את אותה הסיסמה, בשתי שפות. מגרונות עיבריים וערביים בקעה הקריאה הקצובה: „אח־חה־יהו־דית־ער־בית!" — בשתי השפות. אחרי מאה המטרים הראשונים כבר השתתפו העיברים בקריאת הסיסמה בערבית, והערבים בקריאת הסיסמה בעברית.

בשורה הראשונה צעד, מאחורי הדגל הכחול־לבן, קרדוש מנצור, מנהיג קבוצת אל־ארד. למחרת היום טען ראש־הממשלה כי קבוצה לאומנית זו מסוכנת לבטחון המדינה יותר מכל צבאות עבד אל־נאצר, סלאל ועארף, וכי למענם בלבד יש צורך חיוני לקיים את המימשל הצבאי. כאשר איש כזה צועד מאחורי דגל המדינה, בחברת ותיקי לח"י וחוגים עבריים־לאומיים אחרים, הרי זה מעשה סימלי בעל ערך מדיני ורוחני עמוק, שיטביע את חותמו על העתיד.

מבחינה זו אפשר לומר: המאבק לביטול המימשל הצבאי אינו פחות חשוב מביטול המימשל עצמו. כי המאבק עצמו יוצק דפוסים, יוצר מערכת יחסים ורגשות, שחשיבותו תישאר ותתגבר גם אחרי שהמימשל הצבאי עצמו יצלול לתהומות הנשייה.

★ ★ ★

שני ראשי־חץ

מהו, אם כן, הלקח המעשי שיש להסיק מן השלב הראשון של מיבצע איקס? לדעתי: שמיבצע זה הוא חיוני לבטחון המדינה, שיש לו ערך חינוכי עמוק, ושהוא עתיד לנחול נצחון.

אני סבור שיש להמשיך במיבצע, ללא הפסקת־נופש, החל ממחר בבוקר. אחרי שלב א' חייב לבוא שלב ב'.

שלב זה, בניגוד לקודמו, אסור שיהיה פרטיזני. יש לתכננו לטוח ארוך, לציידו בכלים ארגוניים וכספיים, להפכו לעובדת־קבע בנוף הישראלי.

שלב זה חייב להתנהל בשני ראשי־חץ מקבילים ומשולבים: בכיוון לביטול המימשל הצבאי, ובכיוון לטיפוח האחווה העברית־ערבית במדינה, בכל הדרגים. כינוסי־אחווה, ביקורים המוניים הדדיים של נוער, סימפוזיונים וקונגרסים, ישתלבו במערכת גוברת והולכת נגד המימשל, בכל הדרכים והאמצעים של פעולה המונית בלתי־אלימה.

השבוע ריחפה בארץ ובעתונות סברה מסוכנת, שקנתה לה אחיזה גם בקרב אחדים ממתנגדי המימשל. סברה זו אמרה: אמנם יש למתנגדי המימשל רוב גדול בציבור הנאור, וגם בין חברי הכנסת ההגונים. אך במדינה כולה הם מהווים מיעוט, כי העולים החדשים ובני פרברי־העוני שונאים את הערבים. אילו ניצחנו בכנסת, וממשלת בן־גוריון היתה נופלת, היה זה רע מאד — כי במערכת־בחירות על נושא זה היה בן־גוריון מנצח ומגביר את כוחה של מפא"י.

זוהי סברה פאטאליסטית. גרוע מזה: זוהי סברה שריח של התנשאות עדתית נודפת ממנה. כי בעלי הסברה מתכוונים, בעצם, להגיד: „חלאת הגטאות של אוראן וקונסטאנטין הובאה לישראל. אלה הם יסודות חשוכים, אכולי שינאה וקינאה. הם יפלו קורבן לכל דמגוגיה גזענית, לכל הסתה לאומנית פרועה. הם ישחטו את מטיפי־השלום."

אני כופר בסברה זו לחלוטין, מאל"ף עד ת"ו.

מי שסבור כך, חייב להגר מן הארץ. כי הוא מתייאש מעתיד המדינה — לא רק בשטח זה, אלא בכל השטחים. שהרי המסקנה הסופית מדבריו היא כי המדינה צועדת בהכרח לקראת דיקטטורה דמגוגית ושוביניסטית, ברמה לבנטינית.

אולם במדיניות, בעניינים הנוגעים לנפש הלאומית ולרוח ההמונים, אין חוקיות הקבועה מראש. אפשר להגך עם, אפשר להשפיע על רוח ההמונים, אפשר לעצב את דמותה של מדינה בכיוון זה ובכיוון הפוך. הדבר תלוי בכוח הנפשי, בכשרון ובעוצמת ההחלטה של הלוחם.

אומנם — יותר קל להסית מאשר להסביר, לקרוא לשינאה מאשר לאחווה, לגייס למלחמה מאשר לשלום. אולם הדבר אך מחייב את נושאי דגל האחוה והשלום למאמץ כפול, לרצינות־יתר.

איש מאיתנו אינו רשאי להתייאש מרוח האומה. וגם לא מרוח שוכני המעברות ועיירות הפיתוח. תפקידנו הוא להיאבק על נפש ההמונים, לחנכם בעזרת אירועים דראמתיים, לפנות אל דמיונם ואל ליבם, להלהיבם ולהעלותם.

השבוע הוכחנו כי הדבר אפשרי, וכי אפשר לנחול הצלחה שמעטים העזו לקוות לה מראש. באמצעים דלים עד כדי גיחוך יצרנו אחירה של התעוררות לאומית, שלא תישכח במהרה. עובדה זו נושאת בחובה לקח, וגם צו־גיוס.

במדינה

(המשך מעמוד 12)

מוזס, שהיה אז בן 62, הגיב בכפונטא־ניות של עלם בן 20: תוך שעות־הלילה גייס מערכת חדשה, ובמועד הקבוע למחרת ה־יום שוב ניפנפו מוכרי העתונים את שני העמודים של ידיעות אחרונות.

ב־15 השנים שחלפו גדל העתון והתעצם, הגיע ל־12־16 עמודים בימי חול, הנושאים את שמותיהם ודעותיהם המגוחנות של כמה מן הסופרים והעתונאים הטובים ב־יותר במדינה. העתון נשאר רכוש המשפחה, עבר לפני כשנתיים לבניין חדש בן ארבע קומות ברחוב נחל איילון.

אולם סיפור ההצלחה העתונאית והמסחרית לא היה עדיין מושלם. למיפעלו של יהודה מוזס היה חסר עדיין אות־ההערכה הרשמי. הוא ניתן השבוע על־ידי עיריית תל־אביב ועל־ידי מאות משתתפי הטקס, שמילאו את רחוב יהודה מוזס, בצל בית ידיעות אחרונות.

משפט

שכר מצווה

כמה כוסיות קוניאק אינן מסוגלות להזיק — חשב לעצמו ברוך רובקוב, ספר ב־שכונת־התקווה, כאשר סגר את חנותו ומזג לעצמו כמה כוסיות קוניאק על קיבה ריקה, לפני שיצא לאכול. לכן היה הוא כבר שי־כור לחלוטין, כשנטל את עשרים וחמש הלירות, פדיונו היומי, והלך לסעוד את ליבו.

המושיע גזל. כשפסע מתנדנד ברחוב הראשי, הגיעו ממולו אליהו נאג'י ושניים מחבריו. הם היו בדרכם לקולנוע, אולם משראו את ברוך מוקף בעדת ילדים הרצה אחריו בצעקות: „שיכור, שיכור!" החליטו לגשת למקום.

„בואו ונבדוק את תעודת הזהות שלו," הציע נאג'י. „נראה מה כתובתו וניקח אותו הביתה."

ההצעה נתקבלה על דעת השניים ונאג'י שלח ידו לכיס השיכור, שלה משם את ה־ארנק. כשפתחו הבחין בשטרות הסדורים.

מבלי לחשוב פעמיים שלה את הכסף וטמנו בכיס מכנסיו.

האיש שראה את המעשה היה האחרון שלהופעתו ציפה נאג'י. שוטר שעבר בדיוק באותו רגע במקום, רכוב על קטנוע, הבחין כיצד תוחב נאג'י את הכסף בכיסו. הוא ירד מרכבו דרש מנאג'י להשיב את ה־גזילה.

„אני רק מנסה לבדוק את תעודת הזהות שלו," התמם נאג'י. „על איזה כסף אתה מדבר?" השוטר לא השיב. הוא פשוט הכ־ניס ידו לכיס מכנסיו של נאג'י, הוציא משם את הכסף.

השופט הרשיע. כשהובא השבוע בפני שופט־השלום עזריאל גרשוני, ניסה עדיין נאג'י להכחיש את האשמה. בניגוד לטענתו של התובע המשטרתי, אותו גיפס: „הנאשם לא הסתפק בעשיית המצוות אלא גם דרש שכר לעצמו."

לדיצה זו היה שותף גם השופט שהרשיע את נאג'י, הטיל עליו 50 לירות קנס.

---

* בשורה הראשונה: עורך־הדין ראובן מוזס, בעל־דפוס אלכסנדר מוזס ואשתו בלה, האלמנה מרים מוזס ופולה מוזס, אשת נוח מוזס, העורך־האחראי של ידיעות אחרונות.

ספורט

כדורגל

החוב שנפרע

קבוצת מכבי פתח־תקוה נמצאת בתחתית טבלת הליגה הלאומית. מצב מדאיג לכל ה־דעות. אולם ה„מלבסים" לא ניראו כלל ניר־גשים, כאשר התמודדו בשבת האחרונה עם קבוצת הצמרת מכבי חיפה. הסיבה: הם יד־עו כי החיפאים לא יתאמצו לזכות במשחק.

לשתי האגודות זכור היטב שלפני שנים מספר הצילה קבוצת מכבי פתח־תקוה את מכבי חיפה מירידה לליגה נמוכה יותר. היה ברור שעל החיפאים להחזיר עתה ל־פתח־תקואים את החוב המוסרי.

החלוץ לא שמח. בתקנון ההתאחדות לכדורגל מופיע סעיף האומר כי קבוצה חייבת להופיע למשחק בהרכבה החזק ב־יותר. עד כה לא נעשו כל פעולות נגד קבוצות שהפרו את התקנון בנקודה זו.

קבוצת מכבי חיפה הופיעה למשחק הליגה נגד מכבי פתח־תקוה בהרכב שחסר חמישה משחקני ההרכב הראשון (גרשוני, אלמני, הרדי, חדנס ושפירא).

כל התוצאות של המשחקים שנערכו ב־זמן האחרון בין שתי הקבוצות, מורות על יתרון ברור לזכות החיפאים. אבל בשבת האחרונה הסתיים המשחק בנצחון פתח־תקואי בשיעור 1:2.

התוצאה היתה 0:1 לזכות מכבי פתח־תקוה, כאשר כבש החלוץ החיפני דני („שמילו") שמולביץ בראשו שער־שיחיון. לפליאת הקהל הוא לא נראה מאושר במיו־חד אלא תפס את ראשו בשתי ידיו. ה־שיחיון שהושג לא נשמר זמן רב. דקות ספורות לאחר מכן, הושג שער הניצחון ה־פתח־תקואי בבעיטת 11 מטר, מבלי שאיש משחקני חיפה יגיב, כמקובל במקרים אלה, על חומרת העבירה.

התערבות הנשיא. אגודת הכח־מכבי רמת־גן, שקבוצתה סמוכה לפתח־תקואים בתחתית הטבלה, שיגרה למגרש המשחקים משקיפים משלה, כדי לעמוד על צורת ניהול המשחק. התוצאה: ראשי הכח־מכבי רמת־גן פנו לנשיאות ההתאחדות לכדורגל, ביקשו את התערבות הנשיא שלה, איש משרד־הבטחון אריה שריג, בתוצאות ה־משחק, שלדעתם לא התנהל בצורה כשרה.

מבצע רכש

„הוא לא שחה פרוטה," אמרו עליו עס־קני ואוהדי בית"ר תל־אביב. „אם איזושהי קבוצה תבקש לרכשו — היא תקבל אותו ללא היסוסים," התלחשו במצודת זאב.

וכך, כאשר הציעה אגודת מכבי תל־אביב לבית"ר להעביר לשורותיה את השוער אהרון („אהרל'ה") שרשטינסקי, קיבלה תמו־רתו את שחקן בית"ר יעקב פורטוגז.

מזה שבועיים לא יורד השחקן הצעיר (20) מהכותרות. כבר במשחק נגד מכבי פתח־תקוה, הצדיק את רכישתו.

בשבת האחרונה, במשחק קבוצתו נגד בני־יהודה, שוב הבריק פורטוגז. נגיחה מדוייקת שלו הביאה לכיבוש השער הרא־שון, פריצה נוספת מצידו גרמה לבעיטת 11 מטר נגד בני־יהודה (שהוחטאה על־ידי חברו לקבוצה שלום שיקוה). השניים, פורטוגז ושיקוה (שהועבר למכבי תל־אביב ממכבי רמלה), כבשו גם בשבת את שני השערים לזכות מכבי תל־אביב.

נמיר בטקס קריאת הרחוב על־שם מוזס*
בליל הבגידה, תגובה של עלם